

INHOUDSOPGAVE

1. LICHAAMELIJKE ONTWIKKELING

- 1.1 Groei en het meten van groei
- 1.2 Wat is lichamelijke ontwikkeling?
  - 1.2.1 *Fijne motoriek*
  - 1.2.2 *Grove motoriek*
  - 1.2.3 *Coördinatie*
- 1.3 Principes van de lichamelijke ontwikkeling
- 1.4 Opeenvolgende fases van de lichamelijke ontwikkeling
- 1.5 Factoren die de lichamelijke groei en ontwikkeling beïnvloeden
  - 1.5.1 *Factoren voor de geboorte*
  - 1.5.2 *Factoren tijdens de geboorte*
  - 1.5.3 *Postnatale factoren (factoren na de geboorte)*
- 1.6 Gevolgen van vertraagde of moeilijke lichamelijke ontwikkeling
- 1.7 Rol van de volwassene bij het bevorderen van de lichamelijke ontwikkeling
  - 1.7.1 *Energieke lichamelijke activiteit- buiten*
  - 1.7.2 *Het plannen van lichamelijke activiteiten voor binnen*
- 1.8 Zorg voor gelijke kansen

2. VERSTANDELIJKE ONTWIKKELING

- 2.1 Wat is verstandelijke of cognitieve ontwikkeling?
  - 2.1.1 *Geheugen*
  - 2.1.2 *Waarnemen en kijken*
  - 2.1.3 *Aandacht*

- 2.2 Hoe leren kinderen
  - 2.2.1 De theorie van het behaviorisme
  - 2.2.2 De theorie van het sociale leren
  - 2.2.3 De theorie van het constructivisme
  - 2.2.4 Bruner's theorie van de cognitieve ontwikkeling
- 2.3 Verstandelijke ontwikkeling en ideeën
  - 2.3.1 Wat bedoelen we met een abstract idee?
  - 2.3.2 Begrippen die kinderen moeten leren
- 2.4 Opeenvolgende stadia van verstandelijke ontwikkeling
  - 2.4.1 Activiteiten en materialen die de verstandelijke ontwikkeling stimuleren
  - 2.4.2 Factoren die de verstandelijke (cognitieve) ontwikkeling beïnvloeden
- 2.5 Waarom is stimuleren essentieel?
  - 2.5.1 Storend/aandachttrekend gedrag
  - 2.5.2 Terugtrekkinggedrag
  - 2.5.3 Regressie en vertrouwen op troostgewoontes

3. TAALONTWIKKELING

- 3.1 Wat is taal?
  - 3.1.1 Het gebruik van taal
  - 3.1.2 Stadia van taalontwikkeling
  - 3.1.3 Onderdelen van taalontwikkeling
- 3.2 Meertalige kinderen
- 3.3 Kinderen met een taalachterstand
  - 3.3.1 Achtergronden van taalachterstand
  - 3.3.2 Het bevorderen van het taalgebruik

4. EMOTIONELE EN SOCIALE ONTWIKKELING

- 4.1 Theorieën van sociale en emotionele ontwikkeling
  - 4.1.1 Psychoanalytische theorieën
  - 4.1.2 Sociale leertheorie
- 4.2 Stadia en condities bij emotionele en sociale ontwikkeling
  - 4.2.1 Stadia emotionele en sociale ontwikkeling
  - 4.2.2 Het belang van een positieve leefomgeving
  - 4.2.3 Factoren die de sociale en emotionele ontwikkeling beïnvloeden

- 4.3 Kinderen helpen om sociale vaardigheden te verwerven
  - 4.3.1 *Het stimuleren van zelfstandigheid*
  - 4.3.2 *Het ontwikkelen van vriendschappen*
  - 4.3.3 *Zelfinzicht en zelfbewustzijn*
  - 4.3.4 *De theorie van het sociale leren*
  - 4.3.5 *Kinderen helpen met hun zelfrespect*
- 4.4 Hechting en scheiding
  - 4.4.1 *Hechtingstheorie*
  - 4.4.2 *De scheiding van de hechtingspersoon*
  - 4.4.3 *Kinderen helpen zich aan te passen aan veranderingen*
  - 4.4.4 *De effecten van verlies en verdriet op kinderen*

5. HET GEDRAG VAN KINDEREN BEGRIJPEN

- 5.1 *Wat is goed gedrag?*
- 5.2 *Hoe leren kinderen acceptabel gedrag?*
- 5.3 *Kind en temperament*
- 5.4 *Manieren om kinderen te laten zien hoe het moet*
- 5.5 *Richtlijnen in het kindercentrum*
- 5.6 *Drukke kinderen*
- 5.7 *Verslag uitbrengen van het gedrag van kinderen*
- 5.8 *Strategieën om gedrag aan te sturen*